

Zpravodajství z jižního Kavkazu

únor 2013

Primátor Tbilisi čelí podezření ze zneužití více než 5 miliónů gruzínských lari

Giorgi Ugulava
Foto: Wikimedia
Commons

Vyšetřovatelé ministerstva financí zkoumají podezřelé výdaje tbiliské radnice z veřejných rozpočtů ve výši 5,24 miliónů gruzínských lari (přibližně 62 milionů korun). Více než tříhodinový výslech proběhl v kanceláři primátora Gigi Ugulavy, kam vyšetřovatelé dorazili poté, co odmítl navštívit jejich pracoviště s odkazem na svůj nabitý program. Obvinění Ugulavy ze zneužívání státních prostředků se týká například vytváření stovek fiktivních pracovních míst, skrze které měly peníze putovat do kapes aktivistů Saakašviliho strany Sjedenčené národní hnutí. Tbiliskou samosprávou bylo najato přes 700 lidí, aby komunikovali s obyvateli města o nutnosti přemístění kontejnerů na odpady z vnitrobloků ven na ulici. Primátor Ugulava tvrdí, že se jedná o politicky motivované nařčení.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25704>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25709>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgian-president-ally-charges/24910769.html>

V Gruzii se řeší ústavní změna

Současná vládní koalice Gruzínský sen předložila návrh změny ústavy, který by omezil pravomoci prezidenta. Ten totiž podle současného znění ústavy může v určitém momentě i bez souhlasu parlamentu odvolat vládu, jmenovat svou a pod jejím vedením pak vyvolat nové volby. Saakašvili se nechal slyšet, že nic takového nemá v úmyslu, a navrhl, aby do ústavy byla zanesena zahraničně-politická orientace Gruzie směrem do Evropy.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25789>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25714>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25725>

Nevládní organizace zhodnotily prvních sto dnů nové vlády

Několik významných gruzínských neziskových organizací zhodnotilo prvních 100 dnů nové vlády Bidziny Ivanišviliho a zveřejnilo o ní [desetistránkový souhrn](#). Zabývají se v ní především událostmi v soudnictví, lidskoprávními tématy, mediálním prostředím v Gruzii, menšinami a reformou volebního systému. Gruzínská Transparency International kromě toho provedla důkladnou analýzu připravované soudní reformy.

(EN) <http://gyla.ge/eng/news?info=1428>

(EN) <http://transparency.ge/en/blog/analysis-new-judiciary-reform>

Saakašvili chce rozšířit amnestii o hospodářskou kriminalitu

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL

Gruzínská pobočka Transparency International kritizuje Saakašviliho návrh amnestie odsouzených za hospodářské zločiny, jako například porušení pravidel při zadávání

veřejných zakázek, daňové úniky nebo praní špinavých peněz. Návrh připomínající Klausovu novoroční amnestii by například posloužil někdejší provládní televizi usvědčené z krácení daní.

V důsledku nedávno proběhlé vládní amnestie došlo ke snížení počtu vězňů v Gruzii na méně než polovinu: z přibližně 24 tisíc vězňů v únoru loňského roku na 11 tisíc nyní. Gruzie tak přestala být jednou ze zemí s největším počtem uvězněných v přepočtu na obyvatele na světě. Rozsáhlá amnestie se týkala především méně závažných trestných činů, například drobných krádeží.

(EN) <http://transparency.ge/en/blog/reasons-why-we-do-not-agree-president-s-proposed-fiscal-amnesty>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25801>

Vzniká první gruzínská počítačová hra

V Gruzii vzniká první počítačová hra. Jmenuje se „Police“ a hráče uvrhne do role gruzínského policisty, který „loví“ zločince a ruské špiony. Vývoj hry objednalo a zaplatilo ministerstvo vnitra v době Saakašviliho vlády, po dokončení má být ke stažení zdarma na stránkách ministerstva. Zatím se můžeme alespoň pokochat [intrem s anglickými titulky](#). Herní časopis PC GAMER otestoval vývojovou verzi hry a uštědřil jí tvrdou kritiku.

(EN) <http://www.pcgamer.com/2013/02/16/saturday-crapshoot-georgian-police/>

(EN) <http://en.tabula.ge/article-2135.html>

(EN) http://www.rustavi2.com/news/news_text.php?id_news=43573&pg=1&im=main&ct=0&wth=0

Gruzínská vláda chce zmírnit tresty za překročení hranic do Abcházie a Jižní Osetie

V současné době je legální vstup do Abcházie i Jižní Osetie možný pouze z gruzínské strany; vstup na tato území z ruské strany je z pohledu gruzínských zákonů trestným činem, za který hrozí kromě pokuty i několikaleté vězení. Připravovaná dekriminalizace počítá s tím, že se z trestného činu stane přestupek, za nějž by hrozila nanejvýš pokuta. Ministr pro reintegraci Paata Zakareišvili ale zdůraznil, že při opakovaném porušení zákona by stále pachatelům hrozilo vězení, a že „zákon o okupovaných územích“ (nařizující řadu zvláštních pravidel týkajících se území Abcházie a Jižní Osetie) nebude ani zrušen, ani přejmenován.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25727>

V Abcházii proběhla velká protivládní demonstrace

Na samém konci února se v Suchumi před budovou národního divadla sešlo patnáct set lidí, kteří demonstrovali za odstoupení vlády, zejména kvůli špatným ekonomickým podmínkám v Abcházii. Požadovali zrušení rozhodnutí o stoprocentním zvýšení cen elektřiny, vytvoření nového kabinetu ministrů, jenž by na rozdíl od stávajícího dokázal zlepšit sociálně-ekonomickou situaci v zemi, a přijetí zákona o založení nezávislé televizní stanice. Požadavkem byla i neodkladná odpověď prezidenta Ankvaba, jíž se zúčastněným dostalo vzápětí: prezident vystoupil a uvedl, že zvýšení cen elektřiny je pro abchazskou energetiku nezbytné. Protest pořádala opoziční politická strana Fórum národního sjednocení Abcházie.

(RU) <http://kavpolit.com/abxaziya-miting-v-suxume-narod-trebuet-otstavki-pravitelstva/>

(RU) <http://www.youreporter.ru/ugc/20130228/805945661.html>

(RU) <http://kavpolit.com/v-abxazii-nespokojno/>

(RU) <http://www.aiaaira.com/index.php/obshchestvo/4919-edinaya-abkhaziya-ne-yavlyaetsya-organizatorom-mitinga-proshedshego-28-fevralya-2013-goda-v-sukhume.html>

Abcházie už není radioaktivní

Abchazský prezident Alexandr Ankvab oznámil, že ruské zásahové týmy dokončily odstraňování stovek tun radioaktivní zeminy, které byly objeveny v 90. letech po skončení

války s Gruzíí. Tehdy byly nalezeny lokality a nádrže kontaminované radioaktivními tekutými látkami.

(EN) <http://www.unpo.org/article/15526>

(EN) http://english.ruvr.ru/2013_02_18/Abkhazia-radiation-clean-up-complete-President/

Prezidentské volby v Arménii následuje řada demonstrací

Arménské prezidentské volby vyhrál 18. února v souboji sedmi kandidátů dosavadní prezident Serž Sarkisjan, který podle oficiálních výsledků obdržel 58,6% hlasů. Za ním skončil dřívější ministr vnitra Raffi Hovannisjan s 36,8 procenty. Nikdo z ostatních kandidátů nezískal přes tři procenta, voleb se zúčastnilo 60% oprávněných voličů.

Serž Sarkisjan

Foto: Wikimedia Commons

Den po volbách se v centru Jerevanu na náměstí Svobody shromáždily tisíce lidí na demonstraci na podporu Raffiho Hovannisjana. Ten se zde prohlásil nově zvoleným prezidentem, odmítl výsledky voleb a označil je za zmanipulované.

Protesty pokračovaly i další dny až do konce měsíce. Nezvykle se k nim připojili i studenti a studentky několika univerzit, jimž se zprvu v účasti snažila zabránit vedení škol. Tlak vůči studujícím pokračuje, objevily se zprávy o tom, že zástupci arménské Státní bezpečnostní služby navštěvují jejich rodiny a vyhrožují jim ve snaze přimět studenty a studentky k ukončení účasti na protestech.

Mezinárodní volební pozorovatelská mise OBSE konstatovala nezákonné zásahy do volebního procesu a některá závažná narušení, jako například kupování hlasů; také ovšem uvedla, že byly respektovány základní svobody a volby byly celkově dobře vykonané.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23077/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenian-opposition-leader-presidential-candidate-hovannisian-rejects-election-result/24906989.html>

(EN) <http://ditord.com/2013/02/25/students-hold-a-rare-political-protest-action/>

(EN) <http://www.osce.org/odihr/elections/99931>

(EN) <http://www.hra.am/en/events/2013/02/26/strike>

(ARM) <http://lragir.am/index.php/arm/0/country/view/79714>

Obhájce lidských práv zvažuje vrácení ceny Obamovi

Přední arménský obhájce lidských práv Artur Sakunts poslal Baracku Obamovi otevřený dopis, v němž zvažuje vrácení ceny „Universal Rights Awards“, kterou dostal od americké vlády v červnu loňského roku za svou angažovanost v zájmu lidských práv a demokracie. Podle Sakuntse Obama gratuloval arménskému prezidentovi Sarkisjanovi k vítězství právě v době, kdy renomované mezinárodní organizace publikovaly zprávy o falšování voleb a porušování lidských práv během nich. Zda vrátí cenu, či nikoliv, se Sakunts rozhodne podle Obamovy odpovědi.

(EN) <http://tert.am/en/news/2013/03/04/saqunc-obama/>

Česká republika jako jediná země EU odsoudila masakr v Chodžali

Český parlament přijal rezoluci, v níž odsoudil arménský masakr ázerbájdžánských civilistů v Chodžali, k němuž mělo dojít v roce 1992 během války o Náhorní Karabach. Toto parlamentní usnesení vzbudilo pozdvižení nejen proto, že vzhledem k množství zločinů spáchaných během karabašského konfliktu na obou stranách působí jednostranně a podle některých komentářů rezoluce „jako by vypadla z pera diplomata z Baku“, ale i proto, že o zodpovědnosti obou stran za masakr v Chodžali existují různé teorie. Podle senátora

Jaromíra Štětiny, který jako novinář v Náhorním Karabachu v době konfliktu pobýval, ázerbájdžánský velvyslanec nepravdivě informoval zahraniční výbor poslanecké sněmovny.

(EN) <http://www.news.az/articles/politics/76780>

(CZ) <http://www.jaromirstetina.cz/aktuality/unor-2013/velvyslanec-azerbajdzanu-v-praze-nepravdive-informoval-poslaneckou-snemovnu-pcr.html>

(EN) http://en.wikipedia.org/wiki/Khojaly_Massacre

(CZ) <http://soukup.blog.ihned.cz/c1-59450650-ropa-umoznuje-azerbajdzanu-korumpovat-cizi-vlady-i-poslance>

(CZ) <http://www.vasevec.cz/vip-blogy/cesko-bezduvodne-vtazeno-do-uzemniho-sporu-na-kavkazu>

V Ázerbájdžánu pořádají hon na spisovatele kvůli románu o Karabachu

Ázerbájdžánskému spisovateli Akramu Ajlislimu vyšel v ruském časopise Přátelství národů román Kamenné sny, který pojednává o arménsko-ázerbájdžánském konfliktu a popisuje násilí spáchané Ázerbájdžánci na Arménech. O násilných útocích Arménů se záměrně nezmiňoval: podle něj národ musí být schopen napsat o tom, čeho se dopustil, zločiny druhé strany má prý nyní popsat arménský spisovatel nebo spisovatelka. S tímto názorem ale ve své zemi tvrdě narazil: Ilham Alijev mu odebral ocenění Lidový spisovatel i prezidentský důchod, národní divadlo zrušilo chystanou inscenaci Ajlisliho hry a jeho syn i manželka byli donuceni k odchodu ze zaměstnání. Ve městě Gandža proběhlo veřejné [pálení Ajlisliho knih](#) a na rozdíl od pravidelně rozháněných protivládních demonstrací v Baku policie této akci nijak nebránila. Předseda provládní politické strany Modern Musavat veřejně nabídl odměnu 10.000 manatů (asi čtvrt milionu korun) tomu, kdo spisovateli uřízne ucho. Po varování policie musel Gadžijev výzvu odvolat.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23076/>

(CZ) <http://web.volny.cz/noviny/kultura/clanek/~volny/IDC/236785/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-novelist-stripped-title/24895815.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijani-writer-books-burned-akram-aylisli/24898784.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-novelist-reward-cutting-off-ear-aylisli/24899021.html>

(EN) <http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-21459091>

V Baku vymysleli novou vědu: AliyevScience

V institutu historie bakuské Akademie věd vznikl nový obor „Aliyevshunasliq“ – tedy něco jako „Alijevěda“. Třináct vědců zaměstnaných na plné i částečné úvazky pracuje na mapování života bývalého ázerbájdžánského prezidenta Hejdara Alijeva. Cílem této snahy je shromáždit všechna fakta o jeho životě; ta budou tvořit podklady pro předmět, jenž bude moci být vyučován v různých školách i univerzitních oborech. Vědecký tým již zpracoval první část Alijevovy biografie, která pojednává o období jeho prezidentské vlády v letech 1993 až 2003 a již brzy se objeví na pultech knihkupectví. Do května vyjde druhá část, ještě před výročím Alijevových narozenin.

(EN) <http://www.rferl.org/content/heydar-aliyev-azerbaijan-aliyevscience/24910965.html>

Raper, který ve svém klipu kritizoval dopravní policii, byl zatčen

Ázerbájdžánský raper Said Alijev, známý spíše jako Dado, byl zatčen v Baku. Záminkou pro zatčení byla automobilová nehoda, při níž byl zraněn jeden chodec autem podobným autu Dada. Zpěvák byl odsouzen na 10 dní vězení za neuposlechnutí policie. Jeho příbuzní jsou přesvědčeni, že skutečným důvodem zatčení byl [zpěvákův videoklip „YPX“](#), ve kterém kritizuje praktiky dopravní policie a jejich úplatkářství. Během pobytu na

policejní stanici volal Dado pod nátlakem svému bratrovi, aby video z internetu odstranil. Policie odmítá jakoukoliv spojitost mezi zatčením a videoklipem.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23089/>

(EN) <http://www.freemuse.org/sw50097.asp>

Prodej náboženských předmětů již jen ve specializovaných prodejnách

V Ázerbájdžánu parlament schválil změnu zákona o náboženství, podle které se již nesmí prodávat knihy, hudba, videokazety ani jakékoliv jiné předměty s náboženskou tematikou jinde, než ve specializovaných obchodech k tomu určených. Cílem opatření je prý zabránit propagaci náboženského extremismu. Ázerbájdžán je sekulární stát s většinou, více než devítimilionovou šíitskou muslimskou obcí.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-limits-religious-materials/24909902.html>

Jižní Kavkaz propadl v žebříčku lásky

V kuriózním průzkumu mezinárodní agentury Gallup, který zjišťoval odpověď na otázku, zda respondenti po významnou část předchozího dne pociťovali lásku, jižní Kavkaz totálně propadl. Ze 136 zemí světa byla poslední Arménie s 29% kladných odpovědí, Gruzie pátá od konce se 43% a Ázerbájdžán se umístil na 126. místě s výsledkem 47%. Česká republika skončila na 112. místě s 58%.

(EN) <http://www.brookings.edu/research/interactives/2013/love-rankings>

(EN) <http://www.bloomberg.com/news/2013-02-14/where-do-you-stand-in-the-global-love-ranking.html>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? [Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!](#)

Nezávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: martin@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Martin Hyřha, Hana Syslová, Kateřina Špácová, Milan Štefanec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezávadné. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.